

LUONNOS

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN ASETUS ETELÄ-SAVON LUONNONSUOJELUALUEISTA

1. Tausta

Asiassa on kysymys pääosin Etelä-Savon maakunnassa sijaitsevien, valtion hallinnassa olevien valtakunnallisiin suojeluohjelmiin tai Natura 2000 -verkostoon kuuluvien sekä eräiden muiden valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin hankittujen alueiden perustamisesta luonnonsuojelualueiksi. Alueet perustetaan luonnonsuojelulain 17 §:ssä tarkoitetuiksi muiksi luonnonsuojelualueiksi. Tällä ympäristöministeriön asetuksella perustetaan lain 17 § 1 momentin nojalla ne alueet, joiden pinta-ala on enintään 100 hehtaaria. Sitä suuremmat alueet perustetaan valtioneuvoston asetuksella.

Etelä-Savon luonnonsuojelualueiden perustaminen on osa valtakunnallista säädösvalmistelua, jolla saatetaan voimaan usean vuosikymmenen kuluessa luonnonsuojelutarkoituksiin hankituilla tai varatuilla valtion alueilla luonnonsuojelulain mukaiset rauhoitusmääräykset. Metsähallitus on valmistellut ympäristöministeriön ja sen asettaman säädösvalmistelutyöryhmän ohjauksessa alueiden suojelun toteuttamista.

Tämän ehdotuksen mukaisella ympäristöministeriön asetuksella perustettavat luonnonsuojelualueet sijaitsevat Enonkosken, Heinäveden, Hirvensalmen, Joroisten, Juvan, Kangasniemen, Mikkelin, Mäntyharjun, Pertunmaan, Pieksämäen, Puumalan, Rantasalmen, Savonlinnan ja Sulkavan kuntien alueella. Lisäksi yksi luonnonsuojelualueista sijaitsee osin Pohjois-Savon maakunnassa Varkauden kunnan alueella.

Valmistelun alkuvaiheessa on kuultu maakunnallisia ja paikallisia sidosryhmiä. Keskusteluissa on kartoitettu muun muassa maakuntaliiton, kuntien, riistahallinnon, metsästyseurojen sekä luonnonsuojelujärjestöjen näkemyksiä alueiden perustamisesta.

Etelä-Savon osalta aiemmin on jo perustettu luonnonsuojelualueiksi Saimaan alueen luonnonsuojelutarkoituksiin valtiolle hankitut alueet (VNA 441/2014).

2. Perustettavien luonnonsuojelualueiden tarkoitus ja sisältö

Asetuksella perustettavilla luonnonsuojelualueilla toteutetaan osaltaan valtakunnallisten suojeluohjelmien, Natura 2000 -verkoston ja eräiden muiden suojelutarkoituksiin osoitettujen valtion alueiden suojelutoimenpiteet Etelä-Savon maakunnan alueella. Suojelualueiden perustamisen tarkoituksena on säilyttää nämä alueet luonnontilaisina ja turvata niiden ekosysteemien häiriötön kehitys, tarvittaessa

myös ennallistamalla muuttuneita luonnonympäristöjä tai hoitamalla luonnonhoitoa vaativia kohteita.

Erityisinä suojelutavoitteina Natura 2000 -verkostoon kuuluvilla alueilla on lisäksi niiden suojeluperusteina olevien luontotyyppien ja niille tyypillisen lajiston sekä muiden suojeluperusteina olevien lajien ja niiden elinympäristöjen suojelu, lisääminen ja parantaminen.

Alueet palvelevat opetustarkoitusta sekä omatoimista retkeilyä, luonnon harrastusta ja tutkimusta. Alueiden perustaminen tukee myös luonnonvarojen kestävästä hyödyntämisestä kuten luontomatkailua, jokamiehen oikeuksin tapahtuvaa marjastusta ja sienestystä sekä säännelysti myös metsästystä.

Tällä asetuksella perustetaan 95 luonnonsuojelualuetta, joiden pinta-ala on yhteensä noin 2320 hehtaaria. Pinta-alasta noin 25 hehtaaria on vesialueita. Samanaikaisesti annettavalla valtioneuvoston asetuksella on lisäksi tarkoitus perustaa 24 luonnonsuojelualuetta yhteispinta-alaltaan noin 9430 hehtaaria.

3. Alueiden luonnonsuojelulliset perusteet

Luonnonsuojelualueiden perustamisella turvataan valtakunnallisiin suojeluohjelmiin kuuluvien alueiden, METSO-ohjelman puitteissa valtiolle hankittujen alueiden sekä eräiden muiden luonnonsuojelutarkoituksiin osoitettujen alueiden luonnonarvojen säilyminen.

Natura 2000 -verkostoon kuuluvilla alueilla asetuksella toimeenpannaan niiden suojelutavoitteita vastaava suojelu luonto- ja lintudirektiivin (1992/43/ETY ja 2009/147/EC) edellyttämällä tavalla. Luontodirektiivin liitteen I mukaisten luontotyyppien ja niille ominaisen lajiston kannalta alueet ovat tärkeitä metsä-, suo- ja saaristoluonnon suojelemiseksi. Linnuston kannalta tärkeillä SPA-alueilla keskitytään kullekin alueelle ominaisen linnuston elinolosuhteiden turvaamiseen. Natura 2000 -alueiden suojelutavoitteina ovat luontotyypit ja lajit ilmenevät tarkemmin alueita koskevista Natura 2000 -tietolomakkeista.

Etelä-Savon maakunta kuuluu valtaosin Etelä-Savon eliömaakuntaan, pohjoisimpien maakunnan osien kuuluessa Pohjois-Savon eliömaakuntaan. Suomen metsäkasvillisuusvyöhykkeissä alue kuuluu eteläborealiseen vyöhykkeeseen ja suokasvillisuusvyöhykkeistä Sisä-Suomen vietto- ja rahkakeidasvyöhykkeeseen. Perustettavat suojelualueet edustavat monipuolisesti Etelä-Savon vanhoja metsiä, soita, lehtoja, harjuja, lintukosteikkoja sekä ranta- ja saaristoluontoa.

Perustettaviin luonnonsuojelualueisiin lukeutuu merkittävässä määrin Etelä-Savon Natura 2000 -kohteita. Perustettavista suojelualueista 40 kpl kuuluu joko kokonaan tai osittain Natura 2000 -alueisiin.

Kinanevan, Vänkkäänsuon, Hirvensalmen Suurisuon ja Suursuon (Mäntyharju) luonnonsuojelualueet ovat eteläsavolaisittain laajahkoja, keskeisiltä osiltaan ojitattomina säilyneitä suoalueita. Niillä on merkitystä etenkin Natura-luontotyyppien keidassuot ja puustoiset suot suojelun kannalta. Perustettavien suojelualueiden joukkoon kuuluu myös useita pienempiä suokohteita, jotka ovat

tärkeitä muun muassa puustoiisiin soihin kuuluvien rehevämpien suotyypin suojelun kannalta. Suojelusoihin sisältyy pienialaisesti myös lähdesoita ja lettoja, ranta- ja vaihettumissoita sekä humuspitoisia järviä ja lampia.

Arvokkaita lehtoalueita, jotka kuuluvat Natura 2000 -verkoston ohella lehtojensuojeluohjelmaan, edustavat Pyörissalon, Lehmilammen ja Heinolanmäen luonnonsuojelualueet. Alueilla esiintyviä luontodirektiivin liitteen II lajeja ovat esimerkiksi myyränporras (*Diplazium sibiricum*) ja kiiltosirppisammal (*Hamatocaulis vernicosus*). Näiden kohteiden lisäksi boreaalisia lehtoja esiintyy monilla muillakin perustettavilla luonnonsuojelualueilla.

Boreaalisten luonnonmetsien suojelun kannalta huomionarvoisia ovat muun muassa vanhojen metsien suojeluohjelman täydennyskohteet. Näitä ovat Petäisen metsän, Taloahon metsän, Kihtelysniemen ja Laukoniemen luonnonsuojelualueet. Nämä ja useat muut nyt perustettavat luonnonsuojelualueet toimivat elinympäristönä vaatelaidien vanhojen metsien lajeille, kuten liito-oravalle (*Pteromys volans*).

Etelä-Savo on lintudirektiivin liitteen I lajin, uhanalaisen valkoselkätikan (*Dendrocopos leucotos*) esiintymisen painopistealuetta, ja perustettavien luonnonsuojelualueiden joukossa on lajin suojelusuunnitelmaan kuuluvia alueita. Vanhat lehtipuuvaltaiset luonnonmetsät ovat monesti tulosta pitkään jatkuneesta kulttuurivaikutteisesta käytöstä, ja joitakin vanhoja hakamaita ja kaskilaitumia laidunnetaan edelleen. Esimerkkejä tällaisista kohteista ovat muun muassa Anttilan tilan ja Pyhäniemen luonnonsuojelualueet, joista jälkimmäinen vanhoine rakennuksineen kuuluu myös valtakunnallisesti arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Natura 2000 –verkostoon ja lintuvesiensuojeluohjelmaan kuuluville alueille perustettavat valtion maiden luonnonsuojelualueet ovat pienialaisia, mutta kuitenkin erittäin merkityksellisiä alueiden linnuston suojelun kannalta. Leppäselän, Pukkiselän, Vaahersalonlammen ja Ruokojärven-Mulan luonnonsuojelualueiden humuspitoisilla järvillä ja lammilla sekä ranta- ja vaihettumissoilla viihtyvät kahlaajat, vesi- ja lokkilinnut sekä muutonaikaiset levähtäjät.

Tervaruukinsalon luonnonsuojelualue on osa laajaa Natura 2000 ja harjijensuojeluohjelma -aluetta. Harjumetsien ohella alueella esiintyy ravinteikkaita puustoisia soita, muun muassa lettoja. Alueen erikoisuuksia ovat kalkkilammet, huurresammallahteet ja taarnaluhtaletot.

Enonveden-Rutkanlahden luonnonsuojelualue kuuluu Natura 2000 -verkoston ohella rantojensuojeluohjelman kohteisiin. Rakentamattomien rantojen ohella alueen boreaaliset luonnonmetsät ovat tärkeitä Sulkavan Pisamalahden linnavuoren valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella.

Natura 2000 -verkoston ulkopuolisia kohteita perustetaan luonnonsuojelualueiksi 55 kappaletta. Ne muodostavat monipuolisen otoksen eteläsavolaisesta luonnosta. Ranta- ja saaristoluonto on edustettuna usealla perustettavalla suojelualueella. Metsäluonnon kannalta merkittävimpiä ovat laajimmat alueet, kuten Haarikon luonnonsuojelualue.

Perustettavien luonnonsuojelualueiden joukossa on useita vanhojen kansallisten suojeluohjelmien kohteita: lehtoja, vanhaa metsää, suota ja lintuvettä. Myös soidensuojelun täydennysohjelman mukaisia valtionmaan lakisääteisiä suojelukohteita perustetaan tässä yhteydessä suojelualueiksi.

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuus eli Metso -ohjelmassa valtion omistukseen hankittuja kohteita kuuluu perustettaviin suojelualueisiin. Ne ovat Metso-ohjelman linjausten mukaisesti yleisimmin runsaslahopuustoisia kangasmetsiä, mutta mukana on myös esimerkiksi puustoisia soita, lehtoja, kallioita ja puustoisia perinnemaisemia.

Perustettavilla luonnonsuojelualueilla on myös kulttuurihistoriallisia arvoja. Alueiden asutushistoriasta kertovat rakennusten jäänteet, kaskirauniot, kiviaindat, nauriskuopat sekä tervahaudat. Perinnemaisemat ovat olleet pitkään ihmistoiminnan vaikutuspiirissä, ja ovat saaneet nykyiset ominaispiirteensä kaskikulttuurin, viljelyn ja laidunnuksen myötä.

Kokonaisuutena Etelä-Savon maakunnan luonnonsuojelualueet yhdessä valtioneuvoston asetuksella perustettavien luonnonsuojelualueiden kanssa edustavat monipuolisesti alueen luontoa. Alueet täyttävät luonnonsuojelulain 10 §:n tarkoittamat yleiset edellytykset luonnonsuojelualan perustamiseksi. Tarkempi erittely alueiden kohdentumisesta eri luonnonsuojeluohjelmiin ja Natura 2000 -verkostoon ilmenee muistion taulukosta 1.

4. Rauhoitusmääräykset sekä hoidon ja käytön tavoitteet

Ympäristöministeriön asetuksella perustettavat alueet ovat lain 17 §:ssä tarkoitettuja muita luonnonsuojelualueita. Niillä tulisivat pääsääntöisesti voimaan luonnonsuojelulain 17 a §:n 1 momentista johtuen lain 13 – 15 §:ssä säädettyt rauhoitusmääräykset. Asetukseen otettaisiin näitä koskevat viittaussäännökset.

Luonnonsuojelulain 13 §:ssä todetaan luonnonsuojelualueilla kielletyt toimet. Kiellettyä sen mukaan olisi: 1) rakennusten, rakennelmien tai teiden rakentaminen, 2) maa-ainesten, kaivos-kivennäisten ottaminen ja maa- tai kallioperän vahingoittaminen, 3) ojittaminen, 4) sienien, puiden, pensaiden tai muiden kasvien tai niiden osien ottaminen tai vahingoittaminen, 5) luonnonvaraisten selkärankaisten eläimien pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen tai niiden pesien hävittäminen sekä selkärangattomien eläimien pyydystäminen tai kerääminen, 6) muutkin toimet, jotka vaikuttaisivat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan tai eliölajien säilymiseen.

Lain 14 § sisältää poikkeukset 13 §:ssä kielletyistä toimista. Sallittua olisi: 1) alueen hoitoa, valvontaa, tutkimusta, yleisön opastamista, retkeilyä ja alueeseen tutustumista varten tarpeellisten rakennusten, rakennelmien ja polkujen rakentaminen, entistäminen ja kunnostaminen, 2) luonnonympäristöjen ja perinneluontotyyppien hoitaminen ja ennallistaminen sekä alueen luontaisen kehityksen palauttaminen, 3) alueen opastustoiminnan kannalta tarpeellisen tien rakentaminen, 4) marjojen ja hyötysienien poimiminen, 5) kalastaminen kalastuslain (379/2015) 7 §:ssä säädettyjen yleiskalastusoikeuksien mukaisesti, 6) poronhoitolain mukainen

poronhoito, 7) alueella olevien teiden, sähkö- ja puhelinlinjojen sekä niihin liittyvien laitteiden käyttäminen ja kunnostaminen, 8) merenkulun turvalaitteiden ja vesistön kuluväylien kunnostaminen sekä vähäiset turvalaitteiden edellyttämät raivaukset, sekä 9) kartoitus ja maanmittaustyöt. Lisäksi alueella saadaan tilanteen niin vaatiessa ryhtyä pelastuspalvelun, palontorjunnan, rajavalvonnan, eläintautien vastustamisen sekä eläinsuojelun edellyttämiin välttämättömiin toimenpiteisiin.

Lain 15 §:än sisältyvät luvanvaraiset poikkeukset 13 §:n rauhoitusmääräyksistä. Metsähallitus voi alueen haltijaviranomaisena kyseisen lainkohdan nojalla antamallaan luvalla sallia alueen perustamistarkoitusta vaarantamatta: 1) tutkimusta tai muuta tieteellistä tarkoitusta tai opetusta varten eläinten pyydystämisen tai tappamisen, sienien, kasvien tai niiden osien, eläinten pesien ja kivennäisnäytteiden keräämisen, 2) vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetussa laissa tarkoitettujen vieraslajien tai haitallisten vieraslajien sekä, jos laji on tullut liian runsaslukuseksi tai käynyt muutoin vahingolliseksi, muidenkin kasvi- tai eläinlajin yksilöiden lukumäärän vähentämisen, 3) sellaisten pyyntiluvanvaraisten riistaeläinlajien yksilöiden, jotka suojelualueen ulkopuolella aiheuttavat ilmeisen uhan ihmisen turvallisuudelle tai omaisuudelle aiheutuvasta merkittävästä taloudellisesta vahingosta, poistamisen, 4) alueelle kaatuneen riistaeläimen haltuun ottamiseen, 5) kalastamisen muutoinkin kuin kalastuslain 7 §:ssä tarkoitetulla tavalla, 6) poronhoitoon liittyvien rakennusten ja rakennelmien rakentamisen, 7) geologisen tutkimuksen ja malminetsinnän, 8) ilma-aluksella laskeutumisen, 9) muidenkin kuin 14 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen rakennusten ja rakennelmien entisöinnin ja kunnostamisen.

Lisäksi Metsähallitus voi suojelualueen haltijaviranomaisena 15 §:n 2 momentin nojalla sallia hirvenajon metsästyksen yhteydessä. Tämä mahdollistaa perustettavien suojelualueiden sisällyttämisen jatkossakin perinteisiin hirvenmetsästysalueisiin, mikäli alueita vuokranneet seurat näin haluavat.

Lain 15 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti Metsähallitus voi sallia vierasperäisten eläinlajien yksilöiden vähentämisen. Siten minkin ja supikoiran ja muidenkin vieraslajien, kuten kanadanmajavan metsästäminen on kaikilla perustettavilla alueilla mahdollista alueen haltijaviranomaisen luvalla.

Luvanvaraiset poikkeukset voivat lain 15 § 1 momentin 2 kohdan mukaisesti liittyä myös muunkin liikaa lisääntyneen tai vahingolliseksi osoittautuneen lajin yksilöiden vähentämiseen tai 3 kohdan mukaisesti suojelualueen ulkopuolella aiheutuvan turvallisuus- tai vahinkouhan torjumiseksi tarpeelliseen pyyntiluvanvaraisen riistaeläimen yksilöiden poistamiseen.

Metsähallitus on vuokrannut kyseisiä luonnonsuojelualueiden perustamista varten valtiolle hankittuja alueita pääosin hirvieläinten metsästyksen, ja vaihtelevasti myös muun riistan metsästyksen. Tehtyjä vuokrasopimuksia ja lupaehtoja on asetuksen antamisen yhteydessä tarpeen tarkistaa vastaamaan luonnonsuojelualueita koskevia säännöksiä. Suojelualueiden perustaminen ei kuitenkaan merkitse sitä, että alueiden käyttö metsästyksen kokonaan estyisi, kuten edellä on kuvattu. Asetukseen otettaisiin voimaantuloa koskevaan 4 §:än siirtymäsäännös siitä, että olemassa olevien sopimusten mukainen metsästyksesi voisi jatkua rauhoitusmääräysten estämättä 31.12.2018 asti.

Perustettavilla suojelualueilla on sähköjohtoja ja käytössä olevia teitä. Luonnonsuojelulain 14 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaisesti luonnonsuojelualueella olevien teiden ja sähkölinjojen käyttäminen ja kunnostaminen on suojelualueella sallittua. Uusien teiden rakentaminen on kiellettyä.

Muun luonnonsuojelualueen perustamisasetuksella voidaan lain 17 a §:n 5 momentin nojalla sallia muun muassa tien, johdon ja kaapelin rakentaminen, ojan kaivaminen ja muu vastaava toimenpide, jos toimenpiteet eivät vaaranna alueen perustamistarkoitusta. Tällä asetuksella perustettavilla Ruokojärven-Mulan ja Valkeisnevan-Polvijoensuon luonnonsuojelualueilla sijaitsevat vesijohtoputket, joiden ylläpitoon liittyvät toimenpiteet sallittaisiin asetuksen 3 §:n 2 momentin 2 kohdassa. Pykälän 2 momentin 3 kohdassa sallitaan lisäksi olemassa olevan moottorikelkkauran ylläpitoon liittyvät välttämättömät toimenpiteet Leväsensuon-Haisevanpuron luonnonsuojelualueella.

Luonnonsuojelualueiden ympärillä olevien alueiden kuivatustarpeisiin liittyen on useilla alueilla tarpeen johtaa vesiä myös suojelualueille tai niiden kautta. Sen vuoksi asetuksen 3 §:n 2 momentin 1 kohtaan sisällytetään tätä varten olemassa olevien ojien ylläpidon ja kunnostamisen salliva säännös.

Luonnonsuojelulain nojalla suojeltavien alueiden hoidon ja käytön keskeisin tavoite on alueiden säilyttäminen luonnontilaisina siten, että ekosysteemit kehittyvät luonnon omien prosessien mukaisesti ja ihmisen aiheuttamat häiriöt ovat mahdollisimman vähäisiä. Suurimmalla osalla Etelä-Savon maakunnan alueista tämä on riittävä toimenpide suojeluarvojen turvaamiseksi.

Eräillä alueilla on kuitenkin tarpeen tehdä ennallistamistoimenpiteitä. Tällaisia tarpeita on erityisesti suoalueiden hydrologisten kokonaisuuksien kannalta merkityksellisissä ojitetuissa reunaosissa. Metsäluonnon luontaista dynamiikkaa jäljittelevillä kulotuksilla monipuolistetaan entisiä talousmetsiä. Lehtojen ja uhanalaisten lajien elinympäristöjen hoito sekä lehmusesiintymien turvaaminen vaativat toistuvia toimenpiteitä. Myös perinnemaisemien luonnonarvojen turvaaminen ja lisääminen edellyttävät jatkuvaa hoitoa. Tämä voi tapahtua esimerkiksi alueiden vuokraamisella laiduntamiseen. Tällaista toimintaa on jo tällä hetkellä Anetun, Ahvenjärven haan, Ahvenjärven metsän, Anttilan tilan, Pukkiselän, Pyhäniemen sekä Solistonsuon ja Alatalon metsien luonnonsuojelualueilla.

Luontoarvojen turvaamisen lisäksi tavoitteena perustettavilla luonnonsuojelualueilla on luonto- ja kulttuuriarvot huomioivan virkistyskäytön mahdollistaminen. Alueilla on nähtävyyksiarvoja ja ne ovat luonnossa liikkumisen ja luonnonhavainnoinnin kohdealueita. Alueet tukevat myös kestävän luontomatkailun kehittämistä.

Ennallistamisen ja luonnonhoidon sekä virkistyskäytön ja luontomatkailun tarpeita voidaan tarkastella tarkemmin alueita koskevissa hoidon ja käytön suunnitelmissa sekä yksityiskohtaisemmissa toimenpidesuunnitelmissa.

6. Ehdotuksen hallinnolliset ja taloudelliset vaikutukset

Kaikki Etelä-Savon luonnonsuojelualueet ovat valtion omistuksessa ja siirtyneet tai siirtymässä Metsähallituksen hallintaan ja hoitoon, eikä suojelualueiden

perustaminen aiheuta erityisiä hallinnollisia vaikutuksia. Toiminnallisena alueyksikkönä toimii Metsähallituksen Järvi-Suomen Luontopalvelut.

Uusien luonnonsuojelualueiden perustaminen aiheuttaa sekä investointiluonteisia kustannuksia että vuotuisia alueiden hallintaan ja hoitoon liittyviä kuluja. Edellisiä ovat muun muassa maanmittaustoimitusten, mahdollisen luonnonsuojelualueiden merkinnän, luonnonsuojelullisten perusselvitysten ja palvelurakenteiden rakentamisen aiheuttamat kustannukset, jotka olisivat arviolta noin 55 000 euroa. Vuotuisia kustannuksia aiheutuu muun muassa palvelurakenteiden hoidosta, opastuksesta sekä alueiden luonnon ja käytön seurannasta sekä valvonnasta. Näiden kulujen arvioidaan olevan noin 15 000 euroa vuodessa. Investointi- ja vuotuiset ylläpitokulut eivät sisällä hallintokuluja. Kulut katetaan valtiontalouden kehyspäättöksessä hyväksytyjen määrärahojen puitteissa.

Alueita koskevia metsästysvuokrasopimuksia koskevat muutokset asetusta vastaavaksi aiheuttavat Metsähallituksessa hallinnollisia toimenpiteitä, mitä varten asetukseen otettaisiin siirtymäaika asetuksen voimaan tullessa voimassa olevien sopimusten mukaisen metsästyksen jatkumisesta 31.12.2018 saakka.

6. Lakkautettavat luonnonsuojelualueet

Alueiden rajausten yhtenäistämiseksi ja rauhoitusmääräysten ajanmukaistamiseksi on tarpeen lakkauttaa eräitä perustettaviin alueisiin rajautuvia tai niiden sisään jääviä aiemmin perustettuja valtion luonnonsuojelualueita.

Etelä-Savon luonnonsuojelualueiden perustamista koskevalla valtioneuvoston asetuksella lakkautetaan 11.10.1985 annetulla asetuksella (801/1985) perustettu Pyörissalon soidensuojelualue kumoamalla kyseisen asetuksen 1 pykälän 1 momentin 28 kohta. Alue sisällytetään tällä ympäristöministeriön asetuksella perustettavaan laajempaan Pyörissalon luonnonsuojelualueeseen.

7. Lausunnot

Valmistelun alkuvaiheessa on kuultu maakunnallisia ja paikallisia sidosryhmiä. Keskusteluissa ja tilaisuuksissa on kartoitettu mm. maakuntaliiton, kuntien, luonnonsuojelujärjestöjen, riistahallinnon ja metsästysseurojen näkemyksiä alueiden perustamisesta.

Asetusluonnoksesta antoivat lausuntonsa...

8. Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan päivänä kuuta 2018.

Taulukko 1. Ympäristöministeriön asetuksella perustettavien luonnonsuojelualueiden pinta-alat ja sijoittuminen Natura 2000 -verkostoon ja kansallisiin suojeluohjelmiin tai -päätöksiin.

Nimi	Pinta-ala, ha	Maa, ha	Vesi, ha	Natura 2000 verkosto		Kansallinen suojeluohjelma- tai päätös	Natura 2000 pinta-ala, ha	Ohjelma- tai METSO-pinta-ala, ha	Muu pinta-ala
				Tunnus	Tyyppi				
Kokinniemen-Syväsalmensaaren LSA	10,8	10,8						4,4	6,4
Käkölammen LSA	0,5	0,5							0,5
Apaanmäen LSA	7,8	7,8							7,8
Heinolanmäen LSA	16,7	16,7		FI0500068	SAC	LHO060211	11,9	14,7	1,7
Koskijärven LSA	1,2	1,2							1,2
Kyrönsuon LSA	15,2	15,2		FI0500058	SAC		14,6		0,6
Leväsuon-Haisevanpuron LSA	28,7	28,7							28,7
Somerjoensuon LSA	21,9	21,9							21,9
Valkeisnevan-Polvijoensuon LSA	58,7	58,6	0,1						58,7
Hirvensalmen Suurisuo LSA	98,4	98,3	0,1	FI0500020	SAC	SSO060159	96,6	68,2	
Kolmhaukaisen LSA	1,8	1,8				METSO		1,8	
Savisaalon LSA	30,0	30,0	0,1			METSO		30,0	
Vahvaselän-Vahvajärven metsän LSA	25,0	25,0		FI0500030	SAC/SPA		20,4		4,6
Eteläselän lehdon LSA	6,8	6,6	0,2						6,8
Huutokosken LSA	1,0	1,0				METSO		1,0	
Ruokojärven-Mulan LSA	5,1	4,9	0,1	FI0600053	SPA	LVO080188	3,3	3,8	
Tervaruukinsalon LSA	77,3	77,2	0,1	FI0500023	SAC	HSO060059	66,9	31,5	9,8
Karhuvuoren LSA	11,4	11,4							11,4
Myllyjoen lehtokorven LSA	0,6	0,6				LHO060212	0,4		0,2
Pattoin LSA	30,2	30,2							30,2
Riuttaniemen LSA	9,5	9,1	0,4						9,5
Hänninsaaren-Likokankaan LSA	33,8	33,4	0,3			METSO	33,8		
Kinanevan LSA	78,8	78,8		FI0500073	SAC		62,7		16,1
Leppäselän LSA	17,2	4,1	13,1	FI0500041	SPA	LVO060145	16,6	16,5	
Malloksen saarten LSA	11,0	10,7	0,3						11,0
Petäisen metsän LSA	26,1	26,1		FI0500137	SAC	AMO060397	21,4	22,5	3,6
Pitkäniitunkankaan LSA	12,4	12,4				AMO060398		10,3	2,1
Pukkielän LSA	16,3	10,8	5,5	FI0500152	SPA	LVO060146	14,0	11,7	
Anttilan tilan LSA	41,8	41,8		FI0500133	SAC		40,2		1,6
Hullanvuoren-Pälväsaarten LSA	8,9	8,8	0,1			METSO		6,7	2,2
Kakrialansuon LSA	39,5	39,4	0,1	FI0500166	SAC	SSO060164	38,4	38,4	

Nimi	Pinta-ala, ha	Maa, ha	Vesi, ha	Natura 2000 verkosto		Kansallinen suojeluohjelma- tai päätös	Natura 2000 pinta-ala, ha	Ohjelma- tai METSO-pinta-ala, ha	Muu pinta-ala
				Tunnus	Tyyppi				
Karkialammen LSA	10,8	10,8							10,8
Launinsuon LSA	11,3	11,3		FI0500094	SAC		11,2		
Lierosaaren LSA	64,8	64,8	0,1			METSO	64,8		
Mustalammen-Nurmilammen LSA	1,2	1,2				LHO060220		0,9	0,3
Männistön metsän LSA	7,9	7,9				METSO		7,9	
Mörönpesänkankaan LSA	12,4	12,4				METSO		12,4	
Onttoinvuorensuon LSA	7,2	7,2		FI0500221	SAC		6,2		1,0
Pahalammivuoren LSA	58,4	57,6	0,8	FI0500077	SAC		57,3		1,1
Pitkäjärven-Löytynlammen saarien LSA	1,1	1,1				METSO	1,1		
Pohjoislammen LSA	3,7	3,7		FI0500145	SAC		3,2		0,5
Rauhajärven saarten LSA	16,3	16,2	0,1						16,3
Ristiinansuon LSA	22,1	22,1							22,1
Taloahon metsän LSA	18,9	18,9		FI0500201	SAC	AMO060399 METSO	12,2	18,9	
Tuhkaan-Aslahden-Orjuun LSA	15,6	15,5	0,03	FI0500047	SAC	SSO060157	8,2	8,2	6,0
Tujunlammen-Kilpuilammen LSA	67,2	66,8	0,4						67,2
Varsasaaren LSA	5,1	5,1	0,1			LHO060219		4,0	1,1
Vänkkäänsuon LSA	80,3	80,2	0,1	FI0500156	SAC		71,3		9,0
Suursuon LSA	83,9	83,8	0,1	FI0500049	SAC	SSO060165 METSO	56,6	71,8	
Hätälammenkankaan LSA	19,4	19,4				METSO		19,4	
Kihtelynsiemen LSA	31,2	31,1	0,1	FI0500114	SAC	AMO060400	25,4	26,2	5,0
Kinalammen metsän LSA	21,7	21,7		FI0500109	SPA/SAC		20,8		
Kurkivuoren rinnelehdon LSA	5,3	5,3				LHO060222		3,8	1,5
Laukoniemen LSA	32,9	32,5	0,3	FI0500115	SAC	AMO060401	31,4	31,4	
Pyhäniemen LSA	55,9	55,9		FI0500108	SPA/SAC		55,2		
Sammakkolammen metsän LSA	21,0	21,0		FI0500205	SAC		20,6		
Lärsänkankaan-Lamminpäänsuon LSA	21,6	21,6				METSO		21,6	
Lähdemäen LSA	20,3	20,3				METSO		20,3	
Solistonsuon ja Alatalon metsien LSA	26,6	26,6		FI0500129	SPA/SAC		25,5		
Ahvenjärven haan LSA	5,4	5,4		FI0500110 FI0500175	SAC SPA		4,8		
Ahvenjärven metsän LSA	7,0	7,0		FI0500110	SPA		6,2		0,8
Anetun LSA	44,0	44,0		FI0500130	SPA/SAC		25,2		18,8
Hörhänjoen LSA	79,5	79,5				METSO		79,5	
Lautjärven-Kaituenlammen LSA	22,2	22,2		FI0500082	SPA/SAC		21,0		

Nimi	Pinta- ala, ha	Maa, ha	Vesi, ha	Natura 2000 verkosto		Kansallinen suojeluohjelma- tai päätös	Natura 2000 pinta-ala, ha	Ohjelma- tai METSO- pinta-ala, ha	Muu pinta- ala
				Tunnus	Tyyppi				
Mallatlahden metsän LSA	3,3	3,3				METSO		3,3	
Tillinkankaan- Riutanmaan LSA	75,4	75,4				METSO		75,4	
Haapajokivarren LSA	13,1	13,1				METSO		13,1	
Iso-Kylmän LSA	6,6	6,6		FI0500053	SPA/SAC	SSO060170	4,4	6,6	
Sairun LSA	19,5	19,5				METSO		19,5	
Vuorisen vuoren LSA	2,4	2,3	0,1						2,4
Kaitajärven metsän LSA	18,8	18,8				METSO		18,8	
Ruokojärven metsän LSA	1,7	1,7				METSO		1,7	
Vartiokallion LSA	17,0	17,0				METSO		17,0	
Lajunsuon LSA	74,7	74,7				SSO060173		70,8	3,9
Lehmilammen lehtojen LSA	6,9	6,9	0,1	FI0500155	SAC	LHO060226	5,9	3,9	
Tornioniemen LSA	9,6	9,5	0,04	FI0500131	SPA/SAC		9,4		
Vaahersalonlammen LSA	4,9	4,4	0,5	FI0500172	SPA/SAC	LVO060154	4,0	1,4	
Haarikon LSA	88,2	88,1	0,1			METSO		39,1	49,1
Härkövuoren- Koivusaaren LSA	31,9	31,3	0,5	FI0500154	SPA/SAC	METSO	20,8	9,3	
Koivukummun LSA	5,9	5,9				METSO		5,9	
Kuonanluhdan LSA	13,2	13,2							13,2
Kurenperänsuon LSA	16,7	16,7				METSO		7,6	9,1
Miklinsalmen LSA	18,5	18,5		FI0500154	SPA/SAC		18,2		
Lepikkolammen- Takolamminsuon LSA	14,5	14,0	0,5			METSO		14,5	
Pyörisallon LSA	92,1	92,0	0,02	FI0500056	SAC	LHO060233 SSO060175	76,6	18,5	12,0
Ritokorven LSA	8,9	8,9				METSO		8,9	
Sorvaslahden LSA	4,8	4,7	0,1			LVO060151		4,8	
Viitalahden metsän LSA	10,7	10,7				METSO		10,7	
Enonveden- Rutkanlahden LSA	60,8	60,1	0,7	FI0500204	SAC	RSO060045	35,4	39,9	
Kukkarlahden LSA	9,6	9,6							9,6
Kukkosenkorven LSA	4,5	4,5		FI0500220	SAC	SSO060180	4,3	2,5	
Majoonkankaan LSA	18,6	18,6				METSO		18,6	
Paskolammin purolehdon LSA	2,0	2,0				LHO060239		1,3	
Peräkorven LSA	2,6	2,6							2,6
Ruokolahden metsän LSA	15,3	15,3		FI0500111	SPA/SAC		13,5		

Käytetyt lyhenteet:

LSA = luonnonsuojelualue

AMO = vanhojen metsien suojeluohjelma

LHO = lehtojensuojeluohjelma

LVO = lintuvesien suojeluohjelma

RSO = rantojensuojeluohjelma

SSO = soidensuojeluohjelma

VMA= vanhojen metsien suojeluohjelma

METSO = Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma
 SAC= Euroopan yhteisön erityisten suojelutoimien alue
 SPA= Euroopan yhteisön erityinen suojelualue

Natura 2000 -verkoston, valtakunnallisten suojeluohjelmien tai METSO-ohjelman toteuttamiseksi valtiolle hankittujen alueiden lisäksi asetukseen sisältyy yllä olevan taulukon sarakkeessa ”muu pinta-ala” olevia alueita seuraavista syistä:

Kokinsalmen-Syväsalmensaaren LSA	Alueeseen sisältyy 6,4 hehtaaria Metsähallituksen omalla päätöksellä suojelemaa aluetta osana Metso 13 000 –ohjelmaa.
Käkölammen LSA	Alue (0,5 ha) kuuluu soidensuojelun täydennysohjelmaan.
Apaanmäen LSA	Alue (7,8 ha) on kaavan suojelualuevarausta (kaava-SL).
Heinolanmäki	Alueeseen sisältyy 1,7 hehtaarin alue luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta Natura–verkoston ja ohjelma-alueen ulkopuolista kiinteistöä.
Koskijärven LSA	Valtiolle siirtynyt yksityinen luonnonsuojelualue (1,2 ha).
Kyrönsuon LSA	Alueeseen sisältyy 0,6 hehtaarin alue luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta Natura –verkoston ulkopuolista kiinteistöä.
Leväsuon-Haisevanpuron	Alue (28,7 ha) kuuluu soidensuojelun täydennysohjelmaan.
Somerjoensuon LSA	Valtiolle siirtynyt yksityinen luonnonsuojelualue (YSA, 21,9 ha).
Valkeisnevan-Polvijoensuon LSA	Alue (58,7 ha) kuuluu soidensuojelun täydennysohjelmaan.
Vahvaselän-Vahvajärven metsän LSA	Alueeseen sisältyy 4,6 hehtaaria luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta Natura–verkoston ulkopuolista kiinteistöä (perustuu suojelusuunnitelmaan).
Eteläselän lehdon LSA	Alue (6,8 ha) on seutukaavan suojelualuevarausta (kaava-SL).
Tervaruukinsalon LSA	Alueeseen sisältyy 9,8 hehtaaria luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta Natura-verkoston ja ohjelma-alueen ulkopuolista kiinteistöä.
Karhuvuoren LSA	Metsähallituksen suojelupäätös (11,4 ha).
Myllyjoen lehtokorven LSA	Alueeseen sisältyy 0,2 hehtaaria luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta ohjelma-alueen ulkopuolista kiinteistöä.
Pattoin LSA	Valtionperintönä tullut tila käytettäväksi luonnonsuojelualueena (30,2 ha).
Riuttaniemen LSA	Alue (9,5 ha) on osayleiskaavan suojelualuevarausta (kaava-SL).

Kinanevan LSA	Alueeseen sisältyy 16,1 hehtaaria luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta Natura-verkoston ulkopuolista kiinteistöä.
Malloksen saarten LSA	Metsähallituksen omalla päätöksellä suojelema alue (11,0 ha) osana Metso 13000 –ohjelmaa (suojelumetsä).
Petäisen metsän LSA	Alueeseen sisältyy 3,6 hehtaaria luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta Natura-verkoston ja ohjelma-alueen ulkopuolista kiinteistöä.
Pitkäniitunkankaan LSA	Alueeseen sisältyy 2,1 hehtaaria luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta ohjelma-alueen ulkopuolista kiinteistöä.
Anttilan tilan LSA	Luonnonsuojelualue on tullut valtiolle perintönä ja alueesta 1,6 hehtaaria on Natura-verkoston ulkopuolista aluetta.
Hullanvuoren-Pälväsaarten LSA	Alueeseen sisältyy 2,2 hehtaarin laajuinen yleiskaavan suojelualuevaraus (kaava-SL).
Karkialammen LSA	Metsähallituksen omalla päätöksellä suojelema alue (10,8 ha) osana Metso 13000 –ohjelmaa (suojelumetsä).
Mustalammen-Nurmilammen LSA	Alueeseen sisältyy 0,3 hehtaaria luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta ohjelma-alueen ulkopuolista kiinteistöä.
Ontonvuorensuon LSA	Alueeseen sisältyy 1,0 hehtaaria luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta Natura-verkoston ulkopuolista kiinteistöä.
Pahalammivuoren LSA	Alue on Metsähallituksen vanhaa luonnonhoitometsää. Alueeseen sisältyy 1,1 hehtaaria luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta Natura-verkoston ulkopuolista kiinteistöä.
Pohjoislammen LSA	Alueeseen sisältyy 0,5 hehtaaria luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta Natura-verkoston ulkopuolista kiinteistöä.
Rauhajärven saarten LSA	Metsähallituksen omalla päätöksellä suojelema alue (16,3 ha) osana Metso 13000 –ohjelmaa (suojelumetsä).
Ristiinansuon LSA	Alue (22,1 ha) kuuluu soidensuojelun täydennysohjelmaan.
Tuhkaan-Aslahden-Orjuun LSA	Alueeseen sisältyy 5 hehtaarin laajuinen yleiskaavan suojelualuevaraus (kaava-SL) sekä noin 1 hehtaaria Natura-verkoston ulkopuolista kiinteistöä.
Tujanlammen-Kilpuilammen LSA	Alue (67,2 ha) on osayleiskaavan suojelualuevarauksesta (kaava-SL).
Varsasaaren LSA	Alueeseen sisältyy 1,1 hehtaarin alue luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta ohjelma-alueen ulkopuolista kiinteistöä.
Vänkkäänsuon LSA	Alueeseen sisältyy 9 hehtaaria luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta Natura-verkoston ulkopuolista kiinteistöä.
Kihtelysniemen LSA	Alueeseen sisältyy noin 5 hehtaaria luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta Natura-verkoston ja suojeluohjelma-alueen ulkopuolista kiinteistöä.
Kurkivuoren rinnelehdon LSA	Alueeseen sisältyy 1,5 hehtaaria luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta ohjelma-alueen ulkopuolista kiinteistöä.

Ahvenjärven metsän LSA	Alueeseen sisältyy noin 0,8 ha luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta Natura-verkoston ulkopuolista kiinteistöä.
Anetun LSA	Alueeseen sisältyy Natura-verkoston ulkopuolista Metsähallituksen vanhaa luonnonhoitometsää n. 18,8 hehtaaria.
Vuorisen vuoren LSA	Alue (2,4 ha) on varattu suojeluun Metsähallituksen omalla päätöksellä (suojelumetsä).
Lajunsuon LSA	Alueeseen sisältyy 3,9 hehtaaria luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta ohjelma-alueen ulkopuolista kiinteistöä.
Haarikon LSA	Alueeseen sisältyy 49,1 hehtaaria Metsähallituksen omalla päätöksellä osana Metso 13000 –ohjelmaa suojelemaa aluetta.
Kuonanluhdan LSA	Alue (13,2 ha) on yleiskaavan suojelualuevaraus (kaava-SL).
Kurenperänsuon LSA	Alueeseen sisältyy 9,1 hehtaaria soidensuojelun täydennysohjelman aluetta.
Pyörissalon LSA	Alueeseen sisältyy 12 hehtaarin laajuinen luonnonsuojelutarkoituksiin osoitettu valtionperintöalue.
Kukkarlahden LSA	Alue (9,6 ha) on suojelusuunnitelmaan perustuva hankinta luonnonsuojelutarkoituksiin.
Peräkorven LSA	Alue (2,6 ha) on Etelä-Savon seutukaavan suojelualuevaraus (kaava-SL).